



(Πίναξ τοῦ Σάρτζεντ)



ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΜΙΑ ΠΟΛΥ ΠΑΡΑΔΟΞΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

Πρέπει να δηλώσω ότι δεν απόρησα καθόλου, όταν, έδώ και λίγες μέρες, έμαθα το θάνατο του φίλου μου Ν. Δ. Το ήξεира πώς αυτός ο άνθρωπος δε μπορούσε παρά να σκοτωθῆ μιά μέρα. Είχε αρχίσει, μάλιστα ν' άνησυχώ, για την άγορασία του σκοτομοῦ αυτού. Είχα δεχτεί την εξομολόγησή του, κι' άπορούσα, μ' όλη την καρδιά μου, πώς τὰ κατάρφανε ακόμα να υπάρχει, έπειτ' άπ' την άλόκοτη άρρώστια που καταπιφανούσε τη ζωή του... Η άλλόκοτη αυτή άρρώστια — μιά άπ' τις παράδοξες άρρώστειες, πούτχες ν' άκούσω στη ζωή μου—ήταν μοιραίο να του κλείσει κάθε πόρτα, να του στερέψει κάθε πηγή χαράς! Ένας άλλος, πιθανόν, στη θέση του, έάβρισε πρώτο να οικονομηθῆ—ίσως, μάλιστα, να προσπαθούσε να βγάλει και σχετικά προσωπικά όφελῆ, άπ' την εξαιρετική κατάσταση του. Ο Νίκος, όμως, ήταν άνθρωπος εδαίοθητος, και δε μπορούσε να την έμμεταλλευθῆ... Και το καταλαβαίνω μιά χαρά, το άπνευνομένο του διάβημα: Δέν του ήταν δυνατόν ν' άνδξεί ως το τέλος...

Είχα δεχτεί την εξομολόγησή του, ένα βράδι που γυρίζαμε οι δύο μας—μιά φθινοπωρινή ζεστή βραδιά, πέροι, άν καλοθυμάμαι. Είχα με πάει στον κινηματογράφο, κι' έπειτα, βγαίνοντας εκείθε, σ' ένα κέντρο «διανυκτερείων». Είχαμε πει κρασί, κι' είχαμ' έφθει ελαφρά στο κέφι. Αυτό το κέφι μούδωσε το θάρρος να τον ρωτήσω έμπιστευτικά, για μιά σημαντική μεταβολή, που είχα δει, από καιρό, στο χαρακτήρα του. Δέν ήταν πιά ο άνθρωπος που ήξεира.

Αυτός, ο αγαθός κι' ο άνοιχτόκαρδος, ο στοργικός, χαριτωμένος φίλος, είχε δύο χρόνια, τώρα—και πού συγκεκριμένα, μετά την έξοδό του άπ' το νοσοκομείο, που έμεινε δέν ξαίρω πόσους μήνες, έπειτ' από το τραύμα στο κεφάλι, κληρονομία του φριχτού πολέμου—είχε ριζικά μεταβληθῆ. Είχε γίνει σκυθρωπός, φιλό-

πολιός, άπόφευγε τις σχέσεις με τους φίλους του—είχε γίνει ένας τέλειος μισάνθρωπος... Κι' όμως ήταν έντελώς καλά—οι γιατροί του μιάς το είχαν βεβαιώσει—παρ' όλο τον κίνδυνο που πέρασε. Το παλιό εκείνο τραύμα του κρανίου του, δέν είχε δίξει κανένα λεπτό όργανο, ή πληγή ήταν έπουλωμένη. Το μυαλό του λειτουργούσε όπως πάντα. Είχε γίνει έντελώς καλά κι' άπ' τη νευρική εκείνη κρίση, που έπακολούθησε την περιπέτειά του, και πού ήταν φυσικό ν' άποδοθῆ στον κλονισμό που υπέστη άπ' τον πόλεμο, καθώς συνέβη μ' ένα πλήθος άλλους. Άπ' αυτά όλα, ήταν γιατρομένος. Κι' όμως, άπ' την έποχή εκείνη, έχρονολογείτο κι' ή μεταβολή του. Είχε κλειστεί στο σπίτι του, και δέν ήθελε να δει κανένα. Πολλές φορές, σχετικές με την κατάσταση του, κυκλοφορούσαν, από τότε, μεταξύ μας. Κι' αυτό το βράδι, θέλησα να τις έξακριβώσω.

Ταράχτηκε με την ερώτησή μου. Καθώς βάδιζε με βήματα μικρά, και με το χέρι περασμένο στο δικό μου, κατάλαβα το χέρι του να τρέμει. Μετάλωσα για την άνάκρισή μου, και προσπάθησα να της άλλάζω τόνο. Έκείνος, όμως, δέν έβγαζε μιλιά. «Ήξιαρε καλά πόσο τον αγαπούσα—το ήξιαρε π ά ρ α π ο λ ὶ κ α λ ά, π ὶ ο π ο λ ὶ κ ῖ ἄ π' ὅ σ ο φ α ν τ α ῤ ὄ μ ο υ ν— και δέν έπρεπε, θαρρῶ, να πειραχτεί. Άλλά και κάτι άλλο: πρόσεξα πώς π ρ ο τ ο ὗ να τον ρωτήσω, ή μορφή του είχε σκοτεινάσει σ' ά ν ά π ε ρ ῖ μ ε ν ε τ ἄ λ ὶ γ ι α π ο ὗ τ ἄ τ ο ὕ λ ε γ α...»

«Ο! αυτά, τὰ έξήγησα άργότερα, όταν μού φανέρωσε το μυστικό του πάθος. Πρώτη φορά το έμνηστηρεῦταν. Η φωνή του έτρεμε, κι' έξείνη. Μού κρατούσε πιδ σφιχτά το χέρι, τὰ μάτια του κοιτούσαν άπλανῆ. Στην αρχή, δε μίλησε καθόλου. Φάνηκε πώς δίσταζε να μού το φανερώσει—ή πώς έψαχνε να βρεῖ τὰ λόγια τὰ κατάλληλα. Άλλά, συγχρόνως, ένωθα τη φοβερήν άνάγκη, την άνάγκη



